

[Frank Jensen]

Der skal også skabes større sammenhæng mellem kvalitet og pris. Der er den sammenhæng mellem kvalitet og pris i vores uddannelsessystem, og derfor må vi stoppe grønthøsteriet. Produktivitetsbesparelserne i denne sektor er løbet løbsk. 620 mio. kr. er der indfriet på produktivtetsbesparelserne siden 1985, og det har betydet, at vi på nogle fagområder er nået op på en udvidelse af studentertallet med 50 pct. pr. lærer. Det skaber nu engang problemer med de stigende kvalitetskrav, som jo også kommer til os fra den store verden.

1992-finanslovsforslaget, som regeringen har fremsat, indeholder en fortsættelse af produktivtetsbesparelserne. Her skal der alene for de videregående uddannelser og inden for grundforskningen i Undervisningsministeriets regi spares 118 mio. kr. Det ved vi jo er de samme krav, som stilles til erhvervsskolerne. Vi vil gerne i denne redegørelsesdebat gøre undervisnings- og forskningsministeren opmærksom på, at det vil Socialdemokratiet ikke acceptere. Vi vil i de igangværende finanslovforhandlinger inddrage det som et centralt krav, og vi opfordrer de ansvarlige partier her i Tinget til at gøre det samme ved forhandlingsbordet i Finansministeriet. Vi er godt klar over, at det er Finansministeriet, som har opstillet de krav, der nu har betydet, at grønthøsteriet er løbet løbsk, og derfor skal kravet også rejses ved det bord.

Socialdemokratiet opfordrer undervisnings- og forskningsministeren til at få gang i de politiske forhandlinger om en reform af styrelsesloven. Vi siger nej til ministerens forsøg på ad administrativ vej at underminere den nuværende styrelseslov. Det er ubehageligt, og det nærmer sig magtfordrejning, når ministeriet forsøger at presse uddannelsesinstitutioner til at søge fristatus for at få indfriet helt nødvendige byggeprojekter. Jeg tænker her ikke mindst på den seneste sag om Landbohøjskolen, den meget ubehagelige situation, som den institution er blevet bragt i. Det vil vi ikke acceptere, og vi opfordrer ministeren til, at der meget hurtigt sker en politisk afklaring af den nuværende styrelseslov. Socialdemokratiet er klar på banen.

Adgangsbegrænsningssystemet må hurtigst muligt afskaffes. Kravet til optagelsessystemet må være, at det sikrer alle kvalificerede ansøgere en ret til uddannelse inden for deres inter-

esseområde. Vi er klar over, at det ikke vil være muligt at skabe fri adgang til de meget dyre og lange sundhedsuddannelser, hvor vi kender samfundets behov både på kort og på lang sigt. På nogle af de små, modeprægede fag vil det heller ikke være muligt at skabe fri adgang. Men det må være muligt, det skal være muligt at skabe en ret til, at alle unge, der har kvalificeret sig til det, kan få optagelse inden for deres interesseområde.

Ministerens forslag til fordeling af uddannelsespladserne efter nye optagelseskategorier, som skal afprøves som forsøg i 1992, løser ikke problemet. Det skaber mere forvirring og rets-usikkerhed. Derfor må et ansvarligt flertal her i Folketinget få gang i forhandlingerne om, hvordan vi hurtigst muligt får fjernet regulerings- og rationeringsinstrumenterne i uddannelsessektoren.

Inden for gymnasieuddannelserne er det lykkedes at skabe et system, der sikrer, at alle egnede unge får en gymnasieuddannelse efter endt grundskole. Det system er en automatik. Der må også skabes en automatik, der sikrer alle egnede unge en plads på en videregående uddannelse. Vi må kunne bruge det system fra gymnasiet, hvor alle egnede får ret til en plads. Det lykkes jo hvert år for amterne at skabe en balance i udbud og efterspørgsel, og det må sikres også ved de videregående uddannelsesinstitutioner.

Men det er åbenbart ikke det, den nuværende undervisningsminister søger. Ministeren taler og skriver om friere adgang til de videregående uddannelser, men det er kun inden for de uddannelser, ministeren holder af, og det er helst inden for korte, nye uddannelser, hvor man ikke kender arbejdsmarkedets behov, hvor det er totalt ukendt. Den udvikling må vi stærkt fraråde, og det ved vi også at ministerens egne rådgivere har gjort på det seneste.

Socialdemokratiet bidrager gerne til konstruktive forhandlinger om langsigtede løsninger, der kan fjerne det meget gøgl og platheden i den uddannelsespolitiske debat og planlægning. Men det synes, som om dette synspunkt har trange kår. Vi ønsker, at et konstruktivt flertal her i Folketinget vil benytte debatten i dag til at give ministeren gode råd om, hvordan vi sikrer, at platheden og gøglet kommer ud af uddannelsesdebatten, og at vi i højere grad koncentrerer os om at skabe ro om vore